

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд
за придобиване на образователна и научна степен „Доктор”,
в професионално направление 8.2. „Изобразително изкуство”, разработен
от арх. Гергана Наскова Стефанова
редовен докторант към Департамент „Дизайн” / интериорен дизайн/
с научен ръководител доц. д-р арх. Анна Аврамова
Тема на дисертацията
„Дизайн чрез светлина на архитектурното пространство”
рецензент проф. Георги Асенов Гиков
професионално направление 8.2. „Изобразително изкуство”, научна
специалност 05.08.04. ”Изкуствознание и изобразителни изкуства”
(Дизайн за детската среда)
определен за член на научно жури със заповед № 356
04.04.2014 г. от Ректора на НБУ

Дисертационния труд е обсъден и предложен за защита на 18 03.2014г. на заседание на научното звено към Департамент „Дизайн” / Интериорен дизайн. След обсъжданията и проведеното явно гласуване, единодушното решение е за даване ход на процедура за публична защита на дисертационния труд (гласували 12, ЗА -12).

Арх. Гергана Стефанова е зачислена за редовен докторант със заповед на Ректора № 44, от 04.04.2011 г. по шифър 8.2. ” Изкуствознание и изобразителни изкуства”.

Арх. Гергана Стефанова е родена през 1959 год. тя е омъжена с две деца и едно внуче. След завършване на средното си образование във 22 гимназия гр. София, студира и завършва Архитектура във ВИАС- София в периода 1977-1983 год. От 1983 до 1988 год. е проектант към КНИППИ „Софпроект”, а от 1988 до 2014 год. е проектант на частна практика. От 1995 до 1999 год. е хонорован преподавател в УАСГ София и там завършва курс по AutoCad и получава диплом през 1996 год. През периода 1988-2000 год. е редактор в списание „Наш дом”, а 2000-2004 е главен редактор на сп. „Жена и дом”, през 2005 - 2007 год., главен редактор в сп. „Интериор и пазар”. От 2004 до 2006 година е хонорован, а от 2006 до настоящия момент редовен преподавател в Департамент „Дизайн и архитектура” към Нов български университет – София.

Владее отлично чужди езици; френски; английски; испански и руски.

Представения от кандидата материал, като дисертационен труд с тема „Дизайн чрез светлина на архитектурното пространство”, книжно тяло с обем 171 страници, доказва задълбочена научно-изследователска и

анализаторска работа, добре структурирана в логична последователност, и с добър стил. Състои се от: въведение и четири глави, в които: обща характеристика на труда; заключение; изводи; приноси; библиография (65 заглавия на български и на чужд език, от които 24 заглавия цитирани в текста, 41 заглавия използвана литература и 26 интернет адреси), списък на илюстрациите, списък с публикациите по темата и творческите изяви.

Избраната тема е актуална, като рядко застъпвана в специализираната литература на български език, и особено, като задълбочено научно изследване, има научно-практически характер и е значима, както от гледна точка на теоретичното изследване, а така също и за практическата подготовка и обучение на студенти в областта на дизайна и архитектурата, при проблеми свързани с интериорни пространства.

Още в началото виждаме ясно формулирана докторската теза и добре обосновани целите и задачите на дисертационния труд, методите и средствата за тяхното изпълнение. Това подпомага проследяването им и анализа при подробния прочит на представените материали. Текстовата част е подкрепена сполучливо с добре подбрани цветни илюстрации и таблици.

Положително впечатление прави приложението терминологичен речник, който допринася за по-голяма яснота при прочит не само от професионалисти, но и от лица интересувани се от разглежданите в дисертацията проблеми. Това е от особено значение, като се има предвид, че всяка област на науката и изкуството, борави със специфичен терминологичен речник. Непоменатите термини, които откриваме в текста, са разяснени на страниците, като субтитри.

В труда е обработена и анализирана значителен обем информация, което доказва, че арх. Стефанова има изградени умения за самостоятелни изследвания. Голямия брой позовавания и цитати е доказателство за възможностите на докторантката, да открива, систематизира и да си служи с различна научна литература и други източници, касаещи изследването по избраната тема, водещи до логични и правилни анализи. Това е позволило, правдиво да се синтезират съвременните тенденции, за ролята на естествената светлина за изграждане на впечатляващо характерно интериорно пространство със средствата на архитектурата и дизайна.

Глава I. Естественото осветление в архитектурата – исторически преглед.

Добре се вписва в структурата на дисертационния труд, задълбочения исторически преглед и анализ на ролята и използването на естествената светлина при изграждането на архитектурните пространства от древността до наши дни, като са изследвани интериорите на сгради от различни епохи и стилове, и е направен паралел с живописата от съответната епоха,

Систематизирани са най-вълнуващите архитектурни пространства, постигнати с помощта на естествена светлина – например Пантеонът в Рим, Св. София в Константинопол, Сен Дени и Ла Сент Шапел в Париж, Сан Джорджо Маджоре във Венеция, Св. Петър в Рим и др. Изследвана е употребата на светлината и въздействието и в интериора на най-известните архитектурни паметници, както и на някои по-малко известни като олтарят Транспаренте в Толедо, библиотеката „Маунт Ейнджъл“ в Орегон на Алвар Аалто и др.

Чрез проведения анализ на базата на задълбочени теоретични изследвания са проследени влиянието и връзките с постиженията на предишните епохи, посоките на развитие, както и индустриалния и технологичен напредък. Това е правилно от гледна точка на методиката на изследването.

В глава II, виждаме много сериозни анализи в областта на теоретичните постановки по разглеждания проблем. Взаимодействието на светлината с материалите (прозрачност, полупрозрачност, огледалност и т.н.) е изследвано веднъж от гледна точка на физиката и втори път като елемент на интериора и архитектурата. Влиянието на светлината върху човешката психика, върху настроенята и възприятията е разгледано на базата на систематизирани научни изследвания, публикувани в различни източници. Слънчевата геометрия – ослънчаването на пространствата е важен фактор за зрителния комфорт на обитателя и макар че в труда се набляга на композиционните средства, свързани със светлината, са разгледани методи за проследяване на ослънчаването – преди с геометрични методи и слънчеви диаграми, а сега със специализирани програми. Това е правилно, както от гледна точка на разясняване природата на светлината, така също и като ергономичен проблем, т.е., адаптацията на пространството и предметно-материалната среда към човека, физически и психо-емоционално.

Глава III. Архитектурни композиционни средства, свързани с естествената светлина, е с най-голям обем и съответно най-значима за анализа по докторантската теза. Авторката формулира и систематизира различни композиционни принципи, според употребата и въздействието на естествената светлина в пространството – атомизация, светлинни кладенци, контраст и движение на сенките, взаимодействие на цвят и светлина. Изведените композиционни принципи са илюстрирани главно с интериори на сгради от последното десетилетие, т.е. от 21 век, но и в исторически аспект.

Всеки композиционен принцип е илюстриран с многобройни правилно подбрани цветни илюстрации, а така също и със студентски проекти, резултат от преподавателската практика в НБУ на авторката.

Подбраните примери са от цял свят, като са включени и примери от България.

Накрая на Глава III в табличен вид са систематизирани приложенията на композиционните принципи: според различните функции на сградите; според употребата на различните материали; според епохата, в която са възникнали. Те са добре оформени графично и предоставят бърза информация.

В четвъртата глава : Заключение и изводи, формулираните изводи са точни, изчерпателни и добре формулирани.

Представените публикации на кандидата, осем на брой, седем доклада изнесени на научни конференции в България и публикувани в научни сборници и една публикация в списание „Архитектура”. Всичките са в контекста на разгледаната и разработена проблематика на дисертационния труд.

След обстояния анализ на представения материал, констатацията е, че така формулираните от кандидата приноси, както научно-приложни така и практически, напълно отговарят на качествата на дисертационния труд и докторската теза.

Считам, че актуалността и значимостта на темата и научно-практическият ѝ характер, както и задълбоченото изследване, при евентуално тиражиране, би представлявало интерес, не само за професионално занимаващи се с дизайн и архитектура, но и за хора интересувани се от тези проблеми, и също така като ценно учебно помагало при обучение на студенти по дизайн и архитектура.

Дисертацията може да бъде и база за допълнителни изследвания, на съвременните бързоразвиващи във времето изменения, по отношение на интериора, обусловени от окритията на науката и техниката, новите материали и технологии.

Представения автореферат отразява обективно смисъла, структурата и съдържанието на дисертационния труд.

И накрая съвсем накратко за не късия творческият път на арх. Гергана Наскова Сефанова.

От 1983 година, когато завършва висшето си образование във ВИАС, до настоящата 2014 година, тя е разработила десетки самостоятелни авторски проекти и няколко в колектив, повечето от които са реализирани. Освен в научни конференции има публикации в периодичния печат над 100, участия в изложби със собствени проекти и разработки съвместно със студенти. Има и многобройни награди, като първите от тях са още през студентските години, а последната е Първа награда на САБ за „Интериор и дизайн” на Второто „Биенале по дизайн”- октомври 2011 година, за реализиран проект на офис в Париж.

Въз основа на приложенияте от докторантката, различни методи на изследване, правилно приведени примери, направените обобщения и изводи, считам, че представения дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Нов български университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя положително.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури, също да гласува положително и да присъди на арх. Гергана Наскова Стефанова образователната и научна степен „ДОКТОР” по научна специалност „Изобразително изкуство” (интериорен дизайн)

18.06.2014 год.
София

Рецензент.....
(проф. Георги Гиков)